

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 - martie 2024**

Comisia de contestații pentru Secția a II-a Civilă

**RAPORT DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR LA EVALUARE FORMULATĂ
DE CANDIDATUL CU NUMĂRUL DE COD 1019**

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 15 alin. (4) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, privind punctajul stabilit prin raportul de evaluare a hotărârilor judecătorești, ori, după caz, a celorlalte acte întocmite de candidat:

CANDIDAT: COD 1019

Contestația formulată de candidatul cu numărul de cod 1019 urmează a fi ADMISĂ pentru următoarele considerente:

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Contestând punctajul obținut la acest criteriu, candidatul contrazice aspectele reținute de comisia de evaluare referitoare, în principal, la caracterul defectuos al construirii frazelor, la exprimarea neîngrijită, la utilizarea de expresii inadecvate („hilare”), la existența unor greșeli de ortografie și de punctuație sau de tehnoredactare.

Candidatul afirmă, de asemenea, că deficiența constând în neindicarea temeiurilor de drept incidente nu poate avea gravitatea relevantă de raport, din moment ce rezultă din hotărârile analizate argumentele ce justifică soluția. În egală măsură, disproporția părților constitutive ale hotărârilor judecătorești nu poate demonstra, în opinia contestatorului, inexistența capacității de sinteză.

Comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că deficiențele reținute de către comisia de evaluare se confirmă, iar criticile care au fost formulate nu sunt în măsură să conducă la majorarea punctajului acordat.

Contrar susținerilor candidatului, potrivit căroră, în pofida utilizării de fraze lungi, cu paranteze explicative, mesajul transmis este perfect inteligibil, comisia constată că din chiar conținutul exemplelor furnizate de raportul contestat rezultă dificultatea de a urmări și înțelege conținutul ideatic al acelor fraze. Gruparea în exces a mai multor alegații și argumente, în cadrul aceleiași fraze, afectează în mod evident atât coerența exprimării, cât și claritatea argumentației.

Referitor la afirmația cotestatorului, în sensul că deficiența imputată acestuia, constând în exprimarea neîngrijită, nu este de natură să conducă la concluzia lipsei capacității de analiză și

sinteză, reține că o exprimare nu îndeajuns de clară reflectă o insuficientă sistematizare și sintetizare a circumstanțelor esențiale ale cauzei, a principalelor argumente ale părților și a răspunsului dat de judecător cererilor lor.

Nu poate fi primită nici critica candidatului, potrivit căreia calificarea ca hilare a unora dintre exprimările sale ar fi eronată. Exemplele date prin raport nu au nicio legătură nici cu stilul critic și nici cu cerința de a oferi părților o hotărâre redactată într-un limbaj accesibil, așa cum sugerează candidatul. Este adevărat că hotărârea trebuie să concilieze exigențele specifice unui limbaj tehnic cu necesitatea de a oferi părților o hotărâre inteligibilă. Însă, în mod evident, modalitatea de exprimare a candidatului nu poate fi subsumată cerinței de accesibilitate, iar unele expresii sunt colocviale, complet străine conținutului formal al unei hotărâri judecătorești („argumentație....dezlânată”- hotărârea nr.11 selectată de comisie, „efectiv la grămadă”- din aceeași hotărâre sau „reclamanta pe această direcție se învâрте în jurul cozii”- hotărârea nr. 10 depusă de candidat).

Cât privește deficiențele reținute prin raport, cum sunt greșelile de ortografie și de punctuație, existența unui efect neufonic, erori de tehnoredactare, candidatul afirmă, pe de o parte, că sunt minore și că sunt inerente oricărei lucrări scrise, iar, pe de altă parte, că au fost ignorate aceste aspecte de către comisie la evaluarea hotărârilor celorlalți candidați. Pentru a demonstra că s-a apreciat cu dublu standard gravitatea unor astfel de erori, candidatul exemplifică unele dezacorduri sau greșeli de tehnoredactare din conținutul hotărârilor altor trei candidați. În primul rând, comisia de contestații nu poate analiza aspectele relative la evaluarea lucrărilor celorlalți candidați și nu va oferi contestatorului o analiză comparativă a modului de evaluare a acestui criteriu în ce îl privește pe contestator, în raport cu contracandidații săi. În al doilea rând, contestatorul nu neagă existența deficiențelor reținute prin raport, ci lipsa lor de gravitate. În acest context, se cuvine reamintit că depunerea candidatului la acest criteriu nu s-a întemeiat doar pe această deficiență, ci pe existența altora, a căror pondere a fost covârșitor mai mare în stabilirea punctajului.

Referitor la neindicarea temeiului de drept în baza căruia s-a procedat la adoptarea soluției în calea de atac, situație comună majorității hotărârilor analizate, candidatul se limitează la a arăta că hotărârea „nu trebuie să cuprindă în mod superfluu texte de lege”. Or, soluția dată unei căi de atac trebuie întemeiată și pe considerente de drept, iar trimiterea la textele legale incidente trebuie să fie explicită, așa cum rezultă din prevederile art. 425 alin. (1) lit. b C.pr. civ. De altfel, există printre hotărârile analizate unele care nu cuprind argumente de drept în fundamentarea soluției (nici de drept material și nici de drept procesual), ci doar elemente de fapt, cum ar fi hotărârea nr. 1 selectată de comisie. De asemenea, în unele decizii pronunțate în recurs nu se încadrează criticile în motivele de casare prevăzute de lege (hotărârile nr. 1 și 5 selectate de candidat).

În sfârșit, candidatul afirmă că pentru a putea reține disproporția părților constitutive ale hotărârilor judecătorești, comisia de evaluare ar fi trebuit să aibă acces la dosarele în care acestea au fost pronunțate, să analizeze comportamentul părților, complexitatea susținerilor acestora etc. Fără a nega că specificul fiecărei cauze, complexitatea acesteia poate impune unele detalieri ale susținerilor părților, menite să facă posibilă înțelegerea circumstanțelor concrete, precum și a argumentelor esențiale exprimate de părți, reține că nu lungimea dezbaterilor consemnate în practicele deciziilor i se impută candidatului. Ceea ce s-a reținut cu titlu de

deficiență gravă este lipsa oricărei intervenții a candidatului pentru a structura și sintetiza susținerile părților, considerentele hotărârilor supuse controlului judiciar, ceea ce face ca acestea să fie disproporționate în raport cu partea alocată considerentelor instanței. Acest dezechilibru al părților constitutive ale hotărârii judecătorești relevă lipsa capacității de analiză și sinteză. În mod asemănător, a structura motivele de apel într-o singură frază nu poate dovedi „acuratețe și concretețe”, așa cum afirmă candidatul. Din conținutul acestora nu rezultă nici principalele critici formulate de părți și nici argumentele esențiale, ci doar gruparea unor alegații într-o frază al cărei înțeles nu poate fi decriptat la o simplă lectură.

În consecință, va fi menținut punctajul acordat candidatului de către comisia de evaluare.

b) Coerența în exprimare

Cu privire la acest criteriu, candidatul consideră că aspectele imputate prin raport, referitoare la utilizarea de fraze lungi, cu paranteze intercalate sau la comprimarea excesivă a susținerilor formulate prin căile de atac sunt identice cu cele reținute la criteriul anterior. Or, fiind criterii diferite, depunctarea candidatului ar fi trebuit să fie justificată prin argumente diferite.

Comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că deficiențele reținute de către comisia de evaluare se confirmă, iar criticile care au fost formulate nu sunt de natură să conducă la o majorare a punctajului acordat.

A statua în sensul că hotărârile evaluate se caracterizează prin coerență în exprimare înseamnă a regăsi în conținutul lor o manieră de prezentare ce facilitează înțelegerea problemicii și a detaliilor de argumentare. Comisia de evaluare a reținut în mod judicios că prin nestructurarea parcursului procesual al cauzei, prin prezentarea extrem de succintă a criticilor invocate în căile de atac, prin folosirea de către candidat în propriile considerente de fraze lungi, elaborate neglijent, este afectată coerența și limpezimea hotărârilor evaluate.

Este adevărat că cele mai multe dintre deficiențele constatate au fost avute în vedere de către comisia de evaluare și cu prilejul analizei criteriului anterior. Această împrejurare nu este, însă, de natură să conducă la o multiplă sancționare. Deficiențele, o dată constatate în majoritatea hotărârilor evaluate, permit relevarea consecințelor pe care le pot produc, din perspectiva unor criterii diferite de evaluare. Motivarea trebuie să fie omogenă, convingătoare și accesibilă părților. Utilizarea unor fraze lungi, prin gruparea în exces a mai multor alegații, afectează coerența exprimării, dar este de natură să evidențieze și lipsa capacității de analiză și sinteză a autorului respectivelor fraze.

În consecință, va fi menținut punctajul acordat candidatului de către comisia de evaluare.

c) Argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

Contestând punctajul acordat la acest criteriu, candidatul afirmă că au fost luate în considerare aspecte deja sancționate la criteriile de evaluare anterioare. Totodată, deși se arată prin raport că hotărârile analizate se remarcă printr-o claritate redusă, prin construcții argumentative lipsite de suficientă forță persuasivă și printr-un raționament fragmentat de introducerea de informații adiacente, conexe, adesea defectuos formulate, candidatul afirmă că,

În lipsa unor exemple concrete oferite, este dificil de susținut o asemenea concluzie. De asemenea, apreciază eronat susținerea potrivit căreia nu acordă suficientă atenție apărărilor părților, susținere întemeiată exclusiv pe lipsa mențiunilor privind conținutul întâmpinărilor.

Comisia apreciază că aspectele negative reținute se confirmă, iar criticile formulate pe calea contestației nu sunt în măsură să conducă la majorarea punctajului acordat.

Referitor la inexistența în raport a unor exemple concrete din care să rezulte lipsa de claritate a argumentelor care susțin soluția sau dificultatea de a urmări raționamentul logic, comisia constată că aceste deficiențe nu sunt izolate, ci sunt comune majorității hotărârilor analizate.

Pentru a releva totuși maniera în care un stil de motivare inadecvat este de natură să afecteze claritatea argumentației, vom reproduce un pasaj din hotărârea nr. 7 selectată de comisie, prin care candidatul își propune să arate considerentele pentru care anumite critici din cererea de recurs nu se încadrează în motivul de nelegalitate prev. de art. 488 alin. (1) pct. 8 Cod de procedură civilă:

„În atare condiții chiar dacă există potențial o discuție despre încadrarea evenimentului care a determinat căderea arborelui peste auto în categoria forței majore, această discuție nu poate fi purtată direct în baza art. 488 pct. 8 pentru că este necesar a fi precedată de o discuție despre o insuficiență a motivării/probatoriului pe aspectul esențial al existenței/inexistenței unei cauze de înlăturare a răspunderii (element ce ar putea ridica discuții despre incidența altor motive de recurs, motive care nu au fost formulate).”.

Cât privește deficiența reținută prin raport, relativă la insuficienta cercetare a apărărilor părților, constată că nu se întemeiază, exclusiv, pe lipsa mențiunii referitoare la nedepunerea întâmpinării, cum eronat apreciază candidatul, ci pe lipsa considerentelor dedicate acestor susțineri ale intimaților, formulate în combaterea căilor de atac.

Față de cele mai sus reținute, va fi menținut punctajul acordat candidatului de către comisia de evaluare.

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Referitor la acest criteriu, candidatul susține că o depunere atât de drastică nu se putea întemeia doar pe deficiențele reținute la criteriile anterioare și pe neindicarea temeiului de drept al soluției adoptate în calea de atac. Oricum, standardele de motivare la care se referă acest criteriu nu pot fi reduse la indicarea în mod formal a unor norme.

Comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că deficiențele reținute de către comisia de evaluare se confirmă, iar criticile formulate nu sunt în măsură să conducă la o majorare a punctajului acordat.

Este adevărat că multe dintre aspectele negative constatate au fost avute în vedere de către comisia de evaluare și cu prilejul analizei criteriilor anterioare. Calitatea unei hotărâri judecătorești este apreciată din multiple perspective, în considerarea unor criterii distincte, însă este evident că una și aceeași situație poate fi evaluată repetat, din perspectiva consecințelor diferite pe care le produce.

Motivarea hotărârii, în sensul juridic al termenului, înseamnă, în esență, exprimarea rațiunilor care îl determină pe judecător să admită sau să respingă o cerere. O motivare nu poate doar să existe, ea trebuie să fie convingătoare și pertinentă, fundamentată, între altele, pe principii și reguli de drept.

Pentru a exemplifica în ce măsură un stil de motivare inadecvat echivalează, în anumite contexte, cu respingerea unui mijloc de apărare al unei părți fără o argumentare susținută de principii și reguli de drept, vom reproduce temeiurile respingerii excepției inadmisibilității căii de atac din hotărârea nr. 4 selectată de comisie:

„Curtea, deliberând, consideră că tipicul acestei excepții a inadmisibilității nu este de asemenea manieră încât să facă întotdeauna imposibilă discutarea apelului pe fond pentru că, dacă este clar că un apel prin care se schimbă și obiectul și cauza poate fi considerat inadmisibil, nu este clar că întregul apel este inadmisibil dacă, ipotetic, se schimbă doar parțial cadrul procesual, adică se schimbă ceva din obiectul inițial sau din cauză ori numai din una dintre acestea”.

Cum deficiențele reținute de către comisia de evaluare se confirmă, va fi menținut punctajul acordat la acest criteriu.

e) Argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Referitor la acest criteriu, candidatul susține că depunctarea s-a bazat pe un singur exemplu, constând în neîncadrarea corectă a criticilor formulate prin cererea de recurs în motivul de casare prev. de art. 488 alin. (1) pct. 5 Cod pr. civilă. Pe lângă caracterul izolat al acestei situații în ansamblul hotărârilor analizate, candidatul impută comisiei ignorarea argumentelor juridice aduse în sprijinul soluției adoptate, de a nu reîncadra criticile întemeiate de parte pe prevederile art. 488 alin. (1) pct. 8 într-un alt motiv de casare.

Contrar celor afirmate de candidat, depunctarea la acest criteriu a fost argumentată substanțial prin raport, fiind relevate și alte deficiențe, cum ar fi vulnerabilizarea comprehensibilității silogismului juridic prin stilul greoi și inadecvat de motivare, descris pe tot parcursul litigiului.

Cât privește ignorarea de către comisia de evaluare a argumentelor prezentate în hotărârea nr. 16 selectată de comisie, constată că ceea ce s-a pus sub semnul întrebării prin raport a fost însăși corectitudinea raționamentului logico-juridic. Concret, s-a arătat că dispozițiile art. 22 alin. (5) Cod procedură civilă nu ar putea reprezenta un argument care să împiedice instanța de recurs să analizeze motivele de casare, pentru unicul considerent că textul legal este greșit indicat.

Prin urmare, depunctarea nu a fost, în mod esențial, determinată de cele constatate în cuprinsul unei singure hotărâri, ci ea este consecința analizei de ansamblu a comisiei, pornind de la situații repetitive constatate cu titlu de deficiențe.

În consecință, va fi menținut punctajul acordat candidatului de comisia de evaluare.

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Referitor la acest criteriu, candidatul consideră că deficiențele reținute, relative la stilul de redactare, la caracterul excesiv de concis al prezentării motivelor de apel sau de recurs nu pot justifica punctajul acordat.

Comisia constată că deficiențele reținute se confirmă, iar criticile formulate nu sunt în măsură să conducă la o majorare a punctajului acordat.

Este evident că reprezintă o detaliere a unor aspecte nerelevante preluarea brută, nesistematizată a tuturor susținerilor părților formulate în fazele procesuale anterioare, prin cererea de chemare în judecată, întâmpinări etc., lipsa oricărei intervenții a instanței în structurarea și sistematizarea considerentelor hotărârilor supuse apelului. Expunerea însă a motivelor de apel și a principalelor argumente formulate de părți, deși reprezintă un aspect cu adevărat relevant în înțelegerea soluției adoptate, în verificarea existenței unui răspuns specific, explicit, la principalele probleme juridice deduse judecății, face obiectul, de regulă, al unei singure fraze, defectuos structurată.

Nu poate fi primită susținerea candidatului, potrivit căreia prezența exhaustivă a conținutului cererii de chemare în judecată și în căile de atac este imperios necesară, întrucât stabilește limitele judecății și în acest stadiu procesual. În primul rând, verificarea limitelor judecății în căile de atac ar presupune prezentarea principalelor argumente din cuprinsul cererilor de apel, de recurs etc., însă o atare expunere lipsește din majoritatea deciziilor analizate.

În consecință, va fi menținut punctajul acordat candidatului de către comisia de evaluare.

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

Contestând punctajul acordat la acest criteriu, candidatul afirmă că reținerea lipsei de acuratețe a dispozitivului într-un singur caz nu justifică depunctarea sa. Oricum, candidatul apreciază că o eroare de redactare ca cea relevată de raport, respectiv „respinge suspendarea” în loc de „respinge cererea de suspendare” nu face ca respectivul dispozitiv să devină neclar sau inapt a fi pus în executare.

Comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că deficiența reținută într-un caz izolat, deși se confirmă, reflectă mai degrabă o eroare materială evidentă, decât lipsa de claritate a dispozitivului.

Față de împrejurarea că, din conținutul hotărârilor analizate rezultă că dispozitivele sunt redactate într-o manieră clară, concisă, facilitând punerea în executare a dispozițiilor instanței, constată că nu se justifică depunctarea candidatului la acest criteriu.

În consecință, punctajul acordat candidatului la acest criteriu va fi majorat de la 9,00 la 10,00 puncte.

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Referitor la acest criteriu, candidatul susține că deficiențele reținute prin raport, referitoare la vulnerabilizarea forței persuasive a hotărârilor judecătorești prin detalii explicative intervenite sistematic în cuprinsul considerentelor nu sunt de natură să justifice depunctarea sa.

Comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că deficiențele reținute se confirmă, iar criticile care au fost formulate nu sunt de natură să conducă la o majorare a punctajului acordat.

Comisia de evaluare a apreciat, în general, pozitiv, raportarea candidatului la probele administrate în fundamentarea soluției și, în consecință, a acordat candidatului 8 puncte. Însă, a interpreta probele administrate, în stabilirea situației de fapt, presupune exprimarea în scris a rațiunilor pentru care unele susțin, iar altele nu, elementele de fapt relevante. Un stil de motivare inadecvat se reflectă, în mod evident, și asupra acelei părți din considerente dedicate analizării și interpretării probatoriului.

În consecință, va fi menținut punctajul acordat candidatului de către comisia de evaluare.

- i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul;**

Candidatul contestă punctajul acordat la acest criteriu, fără a formula însă critici concrete față de aspectele reținute de comisia de evaluare.

În acest context, reține că nu se impune reevaluarea punctajului acordat, constatările comisiei de evaluare justificând depunctarea candidatului.

- j) Respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor.**

Contestatorul solicită acordarea punctajului maxim la acest criteriu, fără a formula însă vreo observație în raport cu aspectele reținute de către comisia de evaluare.

În consecință, va fi menținut punctajul acordat candidatului de către comisia de evaluare.

În urma admiterii contestației, punctajul final al candidatului este de 60,70 puncte.

Data: 14.03.2024

**Comisia de soluționare a contestațiilor
pentru Secția a II-a civilă**

Președinte – judecător

Judecător-

Profesor univ. dr.

